УДК 336.717.061:330.332(477)

Богдан ЛУЦІВ

БАНКИ В ІНВЕСТУВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Проаналізована динаміка та структура кредитно-інвестиційного портфеля банків України. Розглянуто проектне фінансування як важливий напрямок активізації ролі банків в інвестиційній діяльності суб'єктів господарювання. Визначені основні засади процесу інноваційного кредитування через реалізацію інноваційної стратегії банку. Обґрунтовано заходи щодо підвищення дієвості банків у кредитуванні інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Ключові слова: *кредитно-інвестиційний портфель банку, інвестиційна діяльність, проектне фінансування, інвестиційний проект, інвестиційне кредитування, інноваційна стратегія банку, банківські інноваційні технології.*

Богдан ЛУЦИВ

Банки в инвестировании экономического развития Украины

Проанализирована динамика и структура кредитно-инвестиционного портфеля банков Украины. Рассмотрено проектное финансирование как важнейшее направление активизации роли банков в инвестиционной деятельности субъектов хозяйствования. Определены основные принципы процесса инновационного кредитования посредством реализации инновационной стратегии банка. Обоснованы мероприятия относительно повышения действенности банков при кредитовании инвестиционной деятельности субъектов хозяйствования.

Ключевые слова: *кредитно-инвестиционный портфель банка, инвестиционная деятельность, проектное финансирование, инвестиционный проект, инвестиционное кредитование, инновационная стратегия банка, банковские инвестиционный технологии.*

Bohdan LUTSIV

Banks in investing of economic development of Ukraine

The dynamics and structure of the loan and investment portfolio of the banks in Ukraine is analyzed. The project financing as a important direction of activation of banking role in the investment activity of the economic subjects is considered. The main principles of process of innovative lending through the implementation of the innovation strategy of the bank are identified. The measures to improve efficiency of banks in loans of investment activity of economic subjects are grounded

Strengthening the role of banks in process of investment and innovative software of economic is required in-depth scientific study in way of development of new and improvement of existing mechanisms of improving of credit and investment activity of commercial banks.

The several activities to improve efficiency of banks in loans of investment activity of economic subjects are grounded.

The loans and investment portfolio of banks of Ukraine in 2007-2013 is characterized. The causes that inhibit participation of banks in reproductive processes in society are given and the directions and effective tools of activation of banking in structural modernization of economy through loans of investment projects are determined. The most promising directions of banking activity in financial area of investment projects are proposed. The ways of improvement of functioning native banking system in conditions of strengthening of integration of Ukraine to European Economic Community are offered.

It is necessary to integrate to banking system of EU for activity the role of banks in investment process. Banking innovations should be introduced with purpose to increase of the effectiveness of banking investment activity Banking innovation technology will facilitate the establishment of proportion between short-term loans that are sent to the increase in inventories and long-term loans on modernization and renewal of fixed assets by the investment loans, and between segments of the credit market.

Key words: *loan and investment portfolio, investing activity project financing, investment project, investment loans, innovation strategy of the bank, banking innovative technologies.*

JEL Classification: G21, G24

Визначальним чинником активізації процесу залучення внутрішніх ресурсів у реальний сектор національної економіки є його інституціоналізація. Розвиток інститутів інвестування зумовлений завданнями економічного розвитку країни, а також вони покликані розв'язати коло суперечностей між необхідністю в додаткових інвестиційних ресурсах і обмеженістю їх пропозиції. Макроекономічна динаміка останніх років в Україні позитивно вплинула на розвиток фінансового сектору. Так, з початком трансформаційних процесів в Україні, з інституційної точки зору, створено всі основні фінансові інститути. Основним гравцем на ринку фінансових послуг залишаються банківські установи, які мають активи майже в 9 разів більші за активи небанківських фінансових установ. Банки в ринковій економіці України займають одне з центральних місць в її розвитку, справляючи суттєвий вплив на процес суспільного відтворення. Без участі банків неможливо забезпечити піднесення реального сектору економіки, зміцнити позиції підприємств малого і середнього бізнесу. Сучасна банківська система повинна бути адекватною національним особливостям України та умовам ринкової економіки.

Проблема посилення ролі банків у процесах інвестиційного та інноваційного забезпечення економіки потребує поглибленого наукового вивчення в напрямку розроблення нових та вдосконалення діючих механізмів підвищення кредитно-інвестиційної діяльності комерційних банків.

Теоретичні засади та практика інвестиційної діяльності комерційних банків займають вагоме місце у наукових працях вітчизняних науковців. Серед відомих вчених, які займаються цими проблемами, слід відзначити праці І. Бланка, А. Герасимович, Л. Кльоби, С. Козьменка, Т. Майорової, А. Пересади, Л. Примостки. Однак, врахо-

вуючи складність і багатогранність проблеми євроінтеграційного розвитку вітчизняної банківської системи, на нашу думку, потрібні додаткові та ґрунтовні дослідження як теоретиків, так і науковців, насамперед, щодо формування сучасної стратегії інвестиційного кредитування та організації ефективного ризик-менеджменту.

Мета статті полягає в обґрунтуванні низки заходів щодо підвищення дієвості банківських установ у кредитуванні інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Необхідність забезпечення стабільного економічного зростання, структурних зрушень у національній економіці висуває на перший план проблему генерування банківських ресурсів та спрямування їх у реальний сектор. За умов низького інвестиційного потенціалу держави, недостатнього рівня розвитку фінансового ринку, обмежених власних можливостей підприємств, роль банківської системи у структурній модернізації економіки посилюється, адже банківський сектор розвивається динамічніше, ніж інші сектори економіки й залишається найбільшим сегментом фінансового ринку України. Банки, будучи посередниками в акумулюванні та перерозподілі тимчасово вільних коштів та безпосередньо беручи участь у фінансовому забезпеченні капітальних вкладень, сприяють відтворювальним і структурним процесам в економіці.

З усіх фінансових установ лише банки здатні швидко адаптуватися до змін у суспільстві, а через свої послуги та продукти сприяти як збільшенню матеріального виробництва й обміну продуктами праці, так і покращенню соціальних стандартів суспільства.

Вони зберегли самобутність, своє обличчя, місце в економіці, бо володіють властивістю саморегулювання. За своїм функціональним призначенням банки беруть участь у формування пропозиції грошей і мають змогу безпосередньо впливати на ринкову кон'юнктуру, а отже, і на структурну модернізацію економіки країни. Натомість інші фінансові посередники такої можливості не мають.

Разом із тим, проблема підвищення ролі банківського сектору в структурній модернізації економіки, особливо в умовах соціально-економічної та політичної нестабільності є надзвичайно актуальною і потребує додаткового дослідження.

Інвестиції в банківській сфері опосередковують процес використання тимчасово вільних грошових капіталів у вигляді фінансування (кредитування) капіталовкладень або іншої форми вкладень у реальні активи інвестиційних товарів безпосередньо для обслуговування процесу відтворення. Вони характеризуються пропозицією грошових фондів з боку банківської системи, котра виступає як продавець, і попитом на ці фонди з боку потенційних учасників інвестиційної діяльності, які виступають у ролі покупців банківських інвестицій. На цьому ринку формується попит і пропозиція на банківські кредити, портфельні та інші інвестиції банківських установ. Але для сучасних банківських інвестицій характерним є переважання у них кредитної форми, що обумовлене відносно слабким розвитком фондового ринку.

Завдяки банківським інвестиціям забезпечується переливання грошових капіталів від одних суб'єктів інвестиційних відносин (інвесторів, кредиторів) до інших (позичальників), сприяє вирівнянню норм прибутку між різними сферами підприємницької діяльності і створює об'єктивні умови для реалізації тенденції формування середньої норми прибутку в народногосподарській системі.

Діяльність банків в інвестиційному середовищі можна визначити через до-

слідження динаміки та структури їх кредитно-інвестиційного портфеля (КІП), який охоплює усі видані кредити банком, придбані цінні папери, а також сформовані резерви під активні операції (табл. 1).

Статистичні дані НБУ вказують на те, що обсяг КІП у 2012 р. порівняно із 2011 р. скоротився на 6880 млн. грн. Зниження відбулося за рахунок зменшення міжбанківських кредитів на 40,87%, банківських кредитів нерезидентам на 22% та резервів під активні операції на 10,5%.

Водночас збільшилися вкладення банків у цінні папери у 1,17 раза та кількість кредитів юридичним особам на 4,5%.

У 2013 р. ситуація змінилася. КІП банків зріс на 11%. Зростання відбулося за рахунок збільшення майже на 30% вкладень банків у цінні папери та на 11,2% кредитних вкладень резидентам. Проте скоротилися обсяги міжбанківських кредитів, кредитів нерезидентам та резерви під активні операції банків.

За структурою вкладень у КІП банків України переважають банківські кредити резидентам, на кінець 2013 р. – 75,8% (млн. грн.). Далі йдуть вкладення у цінні папери (11,51%), які порівняно з 2009 р. зросли майже утричі. На третьому місці – резерви під активні операції банків – 10,92%.

Більше ніж у 5 разів скоротилися кредити нерезидентам: 1,84% у 2009 р. до 0,2% у 2013 р. відповідно. У загальній структурі у 2013 р. скоротилася частка міжбанківських кредитів – із 3,7% у 2011 р. до 1,56% у 2013 р.

Показовою є частка КІП у ВВП та у сукупних активах банків (рис. 1). Найбільше кредитних та інвестиційних вкладень банки щодо цих показників здійснили у 2009 р. Так, обсяг КІП перевищив на 0,72%, а частка у сукупних активах становила 91,84%.

На кінець 2012 р. різко скоротилася частка КІП у ВВП до 76,84%, а такожчастка в активах банку – до 85,38%, іншими словами досягнуто рівня 2007 р.

Як бачимо, скорочення КІП у 2012 р. Відбулося не лише в абсолютних значеннях, але й і у питомій вазі вказаних показників.

Таблиця 1

Кредитно-інвестиційний портфель банків України у 2007–2013 рр. [12]

(млн. грн.)

Період	Всього КІП банків	у тому числі									
		Банківські кредити резидентам			Міжбанківські кредити	Банківські кредити нерезидентам	Цінні папери				Резерви під активні операції
		Всього	з них				Всього	з них			
			кредити суб'єктам господарювання	кредити фізичним особам				Цінні папери, крім акцій, випущених резидентами	Цінні папери, випущені іншими депозит. корпорацiями та нерезидентами	Акції та інші формиучастів капіталі	
2007	526988	426867	266481	160386	47021	6740	26171	15200	4493	6478	20188
2008	863354	734022	453532	280490	29708	13085	38130	28134	3421	6575	48409
2009	919923	723295	482047	241249	20580	16970	36644	30086	1919	4640	122433
2010	998951	732823	523284	209538	26477	14942	75870	68925	1504	5440	148839
2011	1089461	801809	600585	201224	40343	4923	84479	75926	2569	5984	157907
2012	1082581	815142	627513	187629	23854	3842	98424	88854	2622	6948	141319
2013	1201480	910782	717253	193529	18771	2388	138287	127734	2610	7411	131252

Таблиця 2

Структура кредитно-інвестиційного портфелю банків України [12]

(%)

Кредитно-інвестиційний портфель	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Банківськікредити резидентам	81,00	85,02	78,63	73,36	73,60	75,30	75,80
Цінніпапери	4,97	4,42	3,98	7,59	7,75	9,09	11,51
Міжбанківськікредити	8,92	3,44	2,24	2,65	3,70	2,20	1,56
Банківськікредити нерезидентам	1,28	1,52	1,84	1,50	0,45	0,35	0,20
Резервипідактивніопераціїбанків	3,83	5,61	13,31	14,90	14,49	13,05	10,92

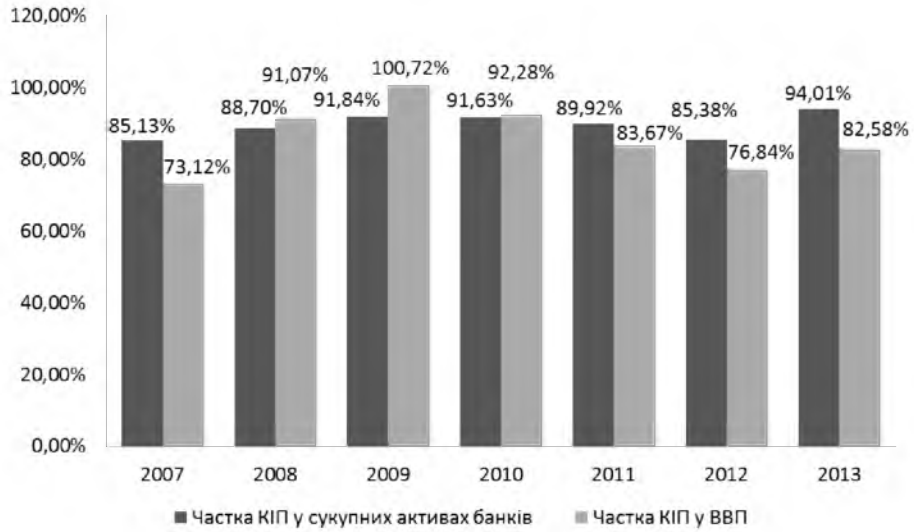

Рис. 1. Частка кредитно-інвестиційного портфелю банків у ВВП та сукупних активах банків України [12]

Ми вважаємо, що повязано це зі сповільненням темпів росту загальних активів банків України та їх КІП. Загалом – це позитивна динаміка, адже зниження КІП відбулось, насамперед, за рахунок зниження міжбанківських кредитів, що свідчить про достатній власний потенціал банківських установ. А зниження резервів під активні операції банків при збільшенні кредитів юридичним особам та операцій із цінними паперами свідчить про виважені дії банківських установ, зокрема ризик-менеджменту при виборі вкладання коштів.

У 2013 р. ситуація кардинально змінилася. КІП банків зріс на 11%, щопризвело до зростаннячастки КІП у ВВП майже на 6%, та 8,6% у сукупних активах банків.

Водночас, попри великий фінансово-економічний потенціал, банківська система України досить повільно включається у відтворювальні процеси у суспільстві. Причини, що гальмують цей процес, перебувають як в площині самої банківської системи, так і за її межами.

Зокрема, серед проблем банківської системи слід виокремити: значні непогашені зовнішні зобов'язання і залежність пла-

тіжного балансу від показників реструктуризації боргів банків; низьку прибутковість і неоптимальну структуру витрат вітчизняних банків; значну частку проблемних кредитів і великі відрахування до резервів; дисбаланси у строковій і валютній структурі активів і пасивів, що утруднює підтримання належного рівня ліквідності в банківській системі та спричинює валютні ризики; недосконалий ризик-менеджмент; високу вартість залучених ресурсів за недостатнього обсягу внутрішніх заощаджень для кредитування модернізації вітчизняної економіки в умовах масштабного експорту капіталу; вузьке коло надійних і кредитоспроможних позичальників; несприятливі умови конкуренції за домінування банків з іноземним капіталом в найбільш прибуткових сегментах банківських послуг; обмеженість внутрішніх джерел капіталізації банків.

Саме тому виникає необхідність у визначенні напрямів та дієвих інструментів активізації діяльності банків у структурній модернізації економіки через кредитування інвестиційних проектів.

Певні кроки в цьому напрямку уже зроблено. Так, Кабінет Міністрів України розробив та затвердив Державну програму активізації розвитку економіки України на 2013–2014 рр., у якій передбачено створення Державного банку розвитку (ДБР) з метою стимулювання та підтримки розвитку пріоритетних галузей економіки, реалізації інвестиційних та інноваційних проектів, залучення довгострокових зовнішніх інвестицій в національну економіку [10]. Це буде банк першого рівня, який надає ресурси комерційним банкам, щоб ті видавали довгострокові кредити (до 10 років) на модернізацію економіки. Йдеться про високотехнологічні галузі – авіабудування, суднобудування, ракетно-космічну галузь, машинобудування. Держава також намагається стимулювати довгострокове зростання стратегічних секторів економіки – ПЕК, ЖКГ, транспортної інфраструктури, сільського господарства.

Важливим напрямком активізації ролі банків в інвестиційній діяльності суб'єктів господарювання є розвиток проектного фінансування.

Це банківський продукт, який передбачає фінансування інвестиційних проектів, при якому банк здебільшого бере до уваги майбутній грошовий потік, що генеруватиметься безпосередньо проектом, як джерело погашення кредитної заборгованості. Для кожного клієнта за кожним окремим проектом розробляється індивідуальна схема фінансування, що дозволяє визначити потреби клієнта, встановити для нього індивідуальні тарифи і забезпечити найвищі стандарти обслуговування.

Загалом банки у проектному фінансуванні можуть виступати як: банки-кредитори; банки-гаранти; інвестиційні брокери (інвестиційні банки); фінансові консультанти; ініціатори створення і (або) менеджери банківських консорціумів; інституціональні інвестори, які придбають цінні папери проектних компаній; лізингові компанії та ін.

Головним принципом участі банку у проектному фінансуванні проекту є його впевненість у реальності генерування потоків готівки, які забезпечують покриття боргу та відсотків за ним.

На жаль, проектним фінансуванням займаються лише деякі вітчизняні банки. Основними гравцями цього ринку є Укрексімбанк (робить акцент на проекти в експортоорієнтованих галузях), "РайффайзенБанк Аваль", "Надра", ОТРВапк, Укрсоцбанк, УкрСиббанк. Розвивають цей продукт і такі банки, як VABБанк, "Кредит-Дніпро", Альфа-Банк (Україна), Правекс-Банк та ін.

За оцінками, експертів обсяг ринку банківського проектного фінансування оцінюється приблизно в 15 млрд. гривень. При

цьому у найбільш активних гравців ринку воно займає 15–20% портфелів кредитів юридичним особам. Так, OTP Bank на кінець 2013 р. в рамках проектного фінансування видав 820 млн. гривень. В Укрсоцбанку сьогодні затверджено кредитних лімітів на суму 1,3 млрд. гривень, в УкрСиббанку – на 1,5 млрд. гривень. При цьому обсяги видачі кредитів з проектного фінансування ростуть на 40–50% на рік. Це відбувається завдяки ресурсам і досвіду іноземних власників банків, а також появи все більшої кількості якісних інвестиційних проектів [5].

Майже усі ці банки – це іноземні дочірні компанії, підкріплені капіталом і технологіями проектного фінансування материнських структур. Їх зацікавленість у проектному фінансуванні полягає в отриманні більших прибутків. Вартість проектного фінансування на 1–5% вище інших видів корпоративного кредитування. Це пов'язано і з ризиками самого проекту, і з тими ризиками, які бере на себе банк, залучаючи ресурси за фіксованою ставкою, а видаючи за плаваючою. Однак надто високий ризик не завжди компенсується високими відсотками і банки від такого виду діяльності відмовляються, особливо в умовах високого попиту на споживчі кредити.

Для вирішення цієї проблеми в рамках проектного фінансування банкам варто впроваджувати у практику механізми консорціумного кредитування. Це кредитування декількома банками одного великого підприємства-позичальника. Консорціумне кредитування виступає не стільки інструментом зниження кредитного ризику на одного позичальника для банків та показником інтегрованості конкретного банку у банківську систему, скільки є вимушеним кроком, обумовленим, насамперед, неадекватністю вільних ресурсів окремого банку та реальних потреб великих промислових підприємств. Більше того, консорціумне кредитування дозволяє розділити проектні ризики й уникнути недофінансування проекту через проблеми з ліквідністю у кредитора.

Вітчизняні банки досить рідко об'єднуються в консорціуми, що обумовлено низкою об'єктивних причин, зокрема, банки не бажають інформувати конкурентів про свої відносини з клієнтами. Крім того, значний вплив здійснюють відмінності у політиці управління ризиками основних фінансових установ: якщо для однієї ризики проекту можуть здатися прийнятними, то для іншої – ні. Найвідомішим прикладом співпраці вітчизняних банків є консорціум між Укрексімбанком та АКБ "Надра", які профінансували будівництво акумуляторного заводу "Веста" і сміттєсортувальної станції в м. Києві. Втім, такі тандеми не дуже поширені в Україні, насамперед, через різну стратегію ризик-менеджменту банків (одному ризики проекту можуть здатися прийнятними, іншому – ні). Крім того, банки побоюються, що конкуренти, розвідавши умови кредитування, запропонують клієнтові рефінансування.

Своєю чергою, ми вважаємо, що це один із найперспективніших напрямів діяльності банків у сфері фінансуванні інвестиційних проектів, але для його розвитку необхідно вирішити низку проблем, серед який найважливішими є:

– відсутність достатніх і ліквідних коштів, необхідних для широкомасштабного фінансування капіталомістких проектів із тривалими термінами погашення позичок;

– відсутність у банків практичного досвіду оцінювання та прийняття на себе частини або всього проектного ризику;

– наявність ризику неадекватності між валютами, в яких надходить виручка, та валютою, в якій має обслуговуватися заборгованість, ускладнює процес проектного фінансування;

– недостатньо розвинуті правова культура та законодавча стабільність у сфері узгодження та розподілу ризиків, а також надання гарантій та інших форм зобов'язань за кредитним фінансуванням;

– відсутність достатньої кількості спеціалістів з проектного фінансування через їх обмежений досвід роботи у сфері та ін.

Інший напрямок активізації діяльності банків у фінансуванні економічного відтворення суспільства пов'язаний із впровадженням інновацій і модернізацією діяльності самих кредитних організацій.

Сучасні банківські установи усвідомили, що їх успішна діяльність і подальший розвиток залежать не стільки від здатності адаптуватися до зовнішнього світу, який постійно стрімко змінюється, скільки від можливості активно впливати на нього і змінювати. Це виявляється в переосмисленні підходів до банківських інновацій. Головне місце відводиться формуванню та впровадженню філософії постійного оновлення, складовою частиною якої є створення атмосфери постійного генерування та впровадження інновацій. У сферу постійного оновлення мають бути залучені всі складові: продукти, технологічні процеси, використання простору, система управління, мотивація праці, мислення співробітників.

Інноваційна філософія реалізовується за допомогою інноваційної стратегії комерційного банку, яка концентрує активність на продуктових інноваціях, розвитку бізнес-моделей, оптимізації процесів, диференціації каналів збуту банківських продуктів та розвитку бренду. Інноваційна стратегія сприяє успішній реалізації конкурентної стратегії банку, створює умови для його органічного зростання.

На ринках, що розвиваються, до яких належить і вітчизняний кредитний ринок, існують прогалини та суперечності в законодавстві. Недостатньо захищені клієнти – фізичні особи, найбільш уразливими є підприємства малого та середнього бізнесу, відсутній механізм примусу виконання договірних зобов'язань, не настільки прозора, як у розвинених країнах, діяльність банків.

Наглядовим органам не завжди вдається оцінити наслідки деяких банківських інновацій, особливо коли банки здійснюють операції через зарубіжних партнерів.

Кредитні організації, що реалізують інновації з метою досягнення власного сталого успіху, не несуть соціальну відповідальність за наслідки інновацій. Нині деякі банківські установи (насамперед, з часткою іноземного капіталу), реалізуючи індивідуальні стратегії своїх клієнтів, виводять великі грошові кошти з країни. Формально непорушуючи законодавства, такі кредитні організації позбавляють банківську систему і економіку в цілому стійких довгострокових фінансових ресурсів.

Кредитні організації не повинні використовувати як джерело інновацій недостатній рівень розвитку ринкових інститутів, прогалини в законодавстві, низький рівень економічної грамотності певних верств населення. Соціальна відповідальність кредитних організацій має виявлятися в тому, що інновації повинні сприяти досягненню стратегічних цілей соціально-економічного розвитку країни, а не суперечити їм.

Технологічні процеси, використання простору, система управління, мотивація праці повинні бути спрямовані на підтримку пропорцій кредитного ринку. В умовах низького платоспроможного попиту основної частини населення країни на кредитні продукти інновації мають сприяти розширенню цього попиту, наприклад, в результаті синергетичного ефекту створення синтетичних продуктів, які об'єднують кредитні, страхові, інвестиційні продукти, бонусні програми; пов'язаних продуктів з кредитування будівництва доступного житла та іпотеки тощо.

І, нарешті, ще одним напрямом має бути удосконалення функціонування вітчизняної банківської системи в умовах посилення інтеграції України до європейської економічної спільноти. Основними пропозиціями щодо реалізації цього напряму, є наступні:

– продовжити структурну реорганізацію Національного банку України в частині нагляду за діяльністю банків і підтримання фінансової стабільності (наприклад, сформувати спеціальний департамент фінансової стабільності з подальшим створенням окремої державної установи) та реорганізації інших функцій, що покладені на НБУ, з урахуванням передового міжнародного досвіду (наприклад, надання послуг з інкасації передати до сфери діяльності самих комерційних банків);

– розробити систему ранньої діагностики можливого негативного впливу діяльності окремих банківських установ на стабільність і ефективність розвитку банківської системи України;

– підвищити рівень координації цілей та заходів державних органів нагляду за фінансовою системою;

– розробити механізм активізації кредитної підтримки банками розвитку реального сектору економіки з залученням ресурсів з ЄС на пільгових умовах (синдиковане кредитування);

– удосконалити механізм організації і регулювання міжбанківського валютного ринку України та активізації роботи банків на міжнародному валютному ринку;

– продовжити роботу над формуванням місткого внутрішнього ринку боргових зобов'язань як: інструмента трансформації коротких і розпорошених фінансових ресурсів у довгі і значні за обсягом позики;

– вдосконалити систему інструментів НБУ щодо управління ліквідністю банківської системи, забезпечення рівних умов доступу до рефінансування НБУ для усіх банків, незалежно від розміру їх капіталу та активів;

– сприяти підвищенню прозорості функціонування банків для відновлення довіри між банками та їх клієнтами.

Результатом зазначених заходів має стати не лише стабільність банківської системи, а й посилення її дієвості у функціонуванні фінансово-кредитного механізму активізації інвестиційного процесу.

Для активізації ролі банків в інвестиційному процесі необхідно здійснити інтеграцію до банківської системи Європейського Союзу. Відповідно до зазначеної мети основними принципами політики євроінтеграції банківського сектору України є: 1) забезпечення економічного суверенітету України в умовах посилення інтеграції з країнами ЄС; 2) гармонізація інтересів України та її банківського сектору з інтересами країн ЄС в процесі посилення інтеграційних процесів в економіці та банківському секторі; 3) прозорість механізмів проникнення іноземного капіталу в банківський сектор України та його впливу на розвиток вітчизняної економіки і банківської системи; 4) безперервність процесів інтеграції України з ЄС та забезпечення умов підвищення ефективності впливу банківської системи на темпи і масштаби вітчизняного виробництва.

З метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності банківських установ необхідно активно запроваджувати банківські інновації через модернізацією діяльності самих кредитних організацій. Серед основних джерел інноваційних ідей комерційного банку доцільно виокремити наступні: глибокий диференційований підхід до клієнтів, вивчення потреб кожної клієнтської групи та їх очікувань; пропозиції працівників банку, спрямовані на оптимізацію бізнес-процесів і економію витрат; зовнішні технічні та технологічні інновації. Банківські інноваційні технології повинні сприяти

встановленню пропорцій: по-перше, між короткостроковими кредитами, що спрямовані на приріст запасів матеріальних оборотних коштів, і довгостроковими кредитами на модернізацію та оновлення основного капіталу шляхом розвитку інвестиційного кредитування та проектного фінансування; по-друге, між споживчим кредитуванням та кредитуванням на підприємницькі цілі, з пріоритетом на інвестиційні та інноваційні кредити; по-третє, між сегментами кредитного ринку, обслуговуючого домашні господарства, індивідуальних підприємців, малі, середні, великі підприємства за рахунок більш широкого залучення в кредитні відносини домашніх господарств, малих підприємств.

Література

1. Аржевітін С.М. Трансформація грошово-кредитних відносин у сучасній економіці України : монографія / С.М. Аржевітін. – К. : Майстерня книги, 2010. – 384 с.

2. Бланк И.А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. – К. : Ника-Центр: Эльга, 2001. – 528с.

3. Важелі забезпечення фінансової стабільності в умовах ризиків "другої хвилі" кризи. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/artikles/349/

4. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні : монографія / О.Д. Вовчак. – Львів : Вид-во ЛКА, 2005. – 352 с.

5. Деньги в проекте / [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.Expert.ua/artikles/9/0/434с.

6. Кльоба Л.Г. Вдосконалення управління банківською інвестиційною діяльністю в Україні / Л. Кльоба // Вісник НБУ – 2011. – № 5. – С. 51–53.

7. Майорова Т.В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні : монографія / Т.В. Майорова. – К. : КНЕУ, 2013. – 323 с.

8. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом : монографія / А.А. Пересада. – К. : Лібра, 2002. – 472 с.

9. Примостка Л.О. Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі : монографія / Л. О. Примостка. – К. : КНЕУ, 2002. – 316 с.

10. Про затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013 – 2014 роки. Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма, План від 27.02.2013 № 187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.uau.ua/doc/ nid= 1051.1165.0

11. Пшик Б. І. Фінансово-кредитні відносини в Україні: становлення, розвиток, напрями вдосконалення : монографія / Б. І. Пшик / Інститут регіональних досліджень НАН України. – К. : УБС НБУ, 2011. – 551 с.

12. Статистичний бюллетень НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/controi/uk/pubiish/categorucat_id = 57897.

References

1. Arzhevitin, S.M. (2010). Transformatsiya hroshovo-kredytnykh vidnosyn u suchasniy ekonomitsi Ukrayiny [The transformation of money and loans relations in modern economy of Ukraine]. Kyiv: Maysternya knyhy [in Ukrainian].

2. Blank, Y.A. (2001) Finansovyi menedzhment [Financial management]. Kyiv: Nika-Tsentr [in Ukrainian].

3. Vazheli zabezpechennya finansovoyi stabil'nosti v umovakh ryzykiv "druhoyi khvyli" kryzy. Analitychna zapyska. [Levers of software of financial stability in risks conditions of "second wave" of the crisis]. Available at: http://www.niss.gov.ua/artikles/349/. [in Ukrainian].

4. Vovchak, O.D. (2005). Bankivs'ka investytsiyna diyal'nist' v Ukrayini [Banking investment activity in Ukraine]. L'viv: Vyd-vo LKA [in Ukrainian].

5. Den'hy v proekte [Tne money in project]. Available at : http: //www.expert.ua/ artikles/9/0/434. [in Ukrainian].

6. Kl'oba, L.H. (2011). Vdoskonalennya upravlinnya bankivs'koyu investytsiynoyu diyal'nistyu v Ukrayini [The improvement of management of banking investment activity in Ukraine]. Visnyk NBU – Herald of National Bank of Ukraine, 5, 51–53 [in Ukrainian].

7. Mayorova, T.V (2013). Investytsiynyy protses i finansovo-kredytni vazheliy oho aktyvizatsiyi v Ukrayini [The investment process and financial and loans levers of it's activation in Ukraine]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

8. Peresada, A.A. (2002). Upravlinnya investytsiynym protsesom [The management of investment process]. Kyiv: Libra [in Ukrainian].

9. Prymostka, L.O. (2002). Analiz bankivs'koyi diyal'nosti: suchasni kontseptsiy i, metody ta modeli [The analysis of banking activity: modern concepts, methods and models]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

10. Pro zatverdzhennya Derzhavnoyi prohramy aktyvizatsiy ir ozvytku ekonomiky na 2013–2014 roky. Kabinet Ministriv Ukrayiny [About adoption the program of activation economic development during 2013–2014 years. Government of Ukraine]. Available at: http: //zakon.uau.ua/doc/nid= 1051.1165.0 [in Ukrainian].

11. Pshyk, B.I. (2011). Finansovo-kredytni vidnosyny v Ukrayini: stanovlennya, rozvytok, napryamy vdoskonalennya [Financial and loans relations in Ukraine: becoming, development, directions, improvement]. – Kyiv: UBS NBU [in Ukrainian].

12. Statystychnyy byulleten' NBU [Statistical bulletin of National bank of Ukraine]. Available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/categorucat_id = 57897 [in Ukrainian].